

-Zasavski tednik - glasilo SZDL občinskih odborov SZDL Trbovlje, Hrastnik, Zagorje in Litija - Ureduje uredniški odbor - Odgovorni urednik Stane Suštar - Naslov: Uredništvo in uprava "Zasavskega tednika", Trbovlje, Trg revolucije 28 - Telefon 80-191 - Račun pri Komunalni banki Trbovlje 600-714-1-146 - List izhaja vsako sredo - Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din, mesečna 40 din - Cena izvoda v kolportuži 10 din - Tiska: Tiskarna Časopisnega podjetja "DELO" v Ljubljani - Rokopisi morajo biti v uredništvu najkasneje vsak ponedeljek zjutraj - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Znamke spet v prodaji

Pred dnevi se je precej Trboveljčanov upravičeno jezilo, ko so zvedeli, da trboveljske trafike v prihodnje ne bodo več prodajale znamk, dopisnic, poštinih nakaznic in pisemskih ovitkov. Stvar je razburila predvsem prebivalce Zgornjih Trbovelj in Zasavja, ki so s tem ostali naenkrat brez redne oskrbe z znamkami in ostalimi poštinih dokumenti. Na drugi strani bi pa morali zaradi njih hodeč nočes peščiti do pošte na Vodah, di bi si lahko zamislili včasih tudi po eno samo znamko.

Ko smo se obrnili na posamezne trafikante, so nam ti pojasnili, da jim je PTT znižala štiri procentno provizijo na dva procenta in da se jim odslej prodaja ne spleča več.

Pozanimali smo se najprej na upravi PTT v Trbovljah, kjer so nam pojasnili: sklep, da se zniža provizija podjetjem »Tobak« na dva procenta, je sprejela generalna direkcija PTT v Beogradu in velja za vse območje FLRJ. Za prodajo znamk in ostalih poštinih dokumentov se lahko potegujejo tudi vnaprej posamezni trafikanti, ki jim ostane dva procenta provizije. Vse poštne dokumente prodajajo tudi posamezni postarji, pri katerih se prebivalci lahko oskrbijo z njimi.

Pri podjetju »Tobak« so nam pojasnili zadevo takole: sklep generalne direkcije PTT v Beogradu nas je precej presenetil. Prvotno smo sklenili, da v naših trafikah opustimo prodajo znamk in poštinih dokumentov. Ob tem smo naleteli tudi na vprašanje prodaje pri trafikantih, kar ne bi bilo v skladu z našimi pravili. Vendar smo ponovno sklenili, da se znamke in ostali poštini dokumenti prodajajo v naših trafikah še vnaprej. —pb—

V TRBOVELJSKI ELEKTRARNI

Še letos tovarna zidakov

Dela pri gradnji opekarne zidakov trboveljske termoelektrarne hitro napredujejo. Opravljajo še zadnja zidarska, kleparska in ostala dela. Dobro napreduje nadalje montaža strojev, ki so že vsi na svojem mestu razen enega. Vso montažo opravljajo domači strokovnjaki Elektrarne Trbovlje. Prednost nove tovarne zidakov iz elektrofiltrskega pepela bo predvsem v tem, da bo tovarniško poslopje stalo tik ob železniški progi in bo transport opeke tako poenostavljen in cenen.

STANOVANJSKA IZGRADNJA V LITUSKI OBČINI

Kako pridem do stanovanja?

Kakor po drugih industrijskih središčih, tako je tudi v Litiji, Smartnem in v Kresnicah še vedno občutno pomanjkanje stanovanj, čeprav je bilo v okviru razpoložljivih sredstev zgrajeno v povojnih letih, zlasti pa v zadnjih, precej novih stanovanj v raznih blokih ter v individualnih hišah.

Od leta 1958 do letos so v Litiji zgradili pet novih blokov s 54 stanovanji. V gradnji je pa še 26 stanovanj, od katerih bo še letos vseljivih 14. V Smartnem so v tem času sezidali 24 stanovanj v blokih, v Kresnicah pa blok z 12 stanovanji. Precej stanovanjskih hišic so nadalje zgradili

zasebniki. Za nadaljnjo načrtno stanovanjsko izgradnjo je pripravljen nov zazidalni načrt za desni breg Litije, o čemer smo v našem listu že pisali.

Nadaljnja stanovanjska izgradnja bo zahtevala zbiranje sredstev v večjem obsegu kot do sedaj. Do konca letošnjega leta se bo nabralo v stanovanjskem skladu okoli 90 milijonov dinarjev. Od teh bodo porabili 30 milijonov za dograditev stanovanjskih hiš, ki so jih pričeli zidati že lansko leto. Ostala sredstva so pa namenjena za izgradnjo stavb:

— 2 stanovanjska bloka v Smartnem, 1 stanovanjski blok v Litiji, za gradnjo polstolpnic prav tam, za sezidanje stanovanjske hiše v Gabrovci za učiteljsvo in za stanovanjsko zgradbo na občinskem kmetijskem posestvu Grmače. Z izgradnjo teh blokov in hiš bodo v občini pridobili v prihodnjem letu 62 novih stanovanj. Razen tega je stanovanjski sklad posodil nad 7 milijonov dinarjev za gradnjo zasebnih hišic. S tem je pa tudi razdeljen ves dotok sredstev v stanovanjski sklad pri ObLO Litija. Ta sredstva bo treba povečati z udeležbo gospodarskih organizacij in državljanov, če bomo hoteli ta načrt in 5-letni program stanovanjske izgradnje izvesti.

Upravni odbor stanovanjskega sklada se je sporazumel z gospodarskimi organizacijami v občini, da bodo pri navedenih gradnjah sodelovali

s 50-odstotno udeležbo, se pravi, da bo k stroškom za izgradnjo blokov prispeval kolektiv določenega podjetja polovico potrebnih sredstev, polovico pa stanovanjski sklad.

O nadaljnji stanovanjski izgradnji po novih predpisih so mnogo razpravljali v sindikalnih organizacijah, v občinskem odboru SZDL ter v delovnih kolektivih podjetij. Posebno v litijski Predilnici, kjer so kolektivno tolačili, na kak način je mogoče najhitreje priti do novega stanovanja. Po razložitvi tega načina, ki temelji na varčevanju slehernega, ki želi priti do novega stanovanja, bo lahko vsak zainteresent sam izračunal, kakšno stanovanje bo zmozel plačevati ob svojih dohodkih.

Primer: tisti, ki potrebuje 3-ležiščno stanovanje za svojo družino, bo moral zbrati za vsako ležišče 95.000 din, torej 285.000 din. Ta znesek bo vplačeval v mesečnih ali četrtletnih obrokih. Ko bo plačal zadnji obrok, bo imel pravico zahtevati stanovanje. Vplačana vsota se mu bo potem obračunavala pri najemni veliki časi, dokler ne bo celotno vplačal znesek obračuna. V Litiji je še precej zainteresentov, ki si bodo na tak način zagotovili stanovanje.

V kolektivu litijske Predilnice pa razpravljajo tudi o ustanovitvi stanovanjske zadruge, v kateri bodo zadržniki razen sredstev iz stanovanjskega sklada in lastnega deleža lahko obračunavali

tudi svoje delo, ki ga bodo opravili pri stanovanjski gradnji. O tem bomo še posebej pisali, ko bodo ustanovili to zadrugo.

Eden izmed načinov pospeševanja stanovanjske izgradnje je tudi ta, da bo upravni odbor stanovanjskega sklada pri ObLO v okviru možnosti nastopil kot investitor stanovanjskih objektov — ko bodo pa zgrajena posamezna stanovanja ali etaže, jih bo stanovanjski sklad prodal na licitaciji zainteresentom. Če sedaj je več posameznikov, ki se za-

nemajo pri skladu za nakup stanovanj, še več je pa tistih, ki si bodo z varčevanjem pridobili stanovanjsko pravico, kakor smo jo zgoraj opisali.

Prav je, da pozna te načine, čim širši krog naših delovnih ljudi in sodeluje, kajti to je edini način in edina možnost za hitrejšo izgradnjo stanovanj, kot jih je pa mogoče zgraditi z družbenimi sredstvi, ki so, kakor vsakemu znano, nujno potrebna tudi za druge občne koristne namene ter jih žal ni možno v celoti rezervirati za stanovanjsko izgradnjo.

Zagorje je praznovalo

Tudi letos so v žibelki slovenskega premogarstva — v Zagorju ob Savi — lepo proslavili že osmič praznik občine, 15. obletnico osvoboditve in 10. letnico delavskega samoupravljanja.

Zagorjani so letos proslavljali trojni praznik in znamenju velikih uspehov, ki so jih dosegli v 15 letih po osvoboditvi. To, kar niso mogli oblatniki v 23 letih stare predpriljske Jugoslavije, so postotorno slavili sedaj: Zdravstveni dom, nove moderne ceste, novo poslopje Industrijske rudarske šole, združeni domovi po okoliških vaseh, nove šole, novoustanovljeno podjetje in obrti, številni novi stanovanjski bloki in Delavski dom, ki so ga odprli pred meseci, napravljajo zagorski pešaki svojstven, v teh letih so pa organi delavskega in družbenega samoupravljanja dosegli znaten napredek in našli mesto v družbenem življenju, ki jim

prilaga. Znatne uspehe so Zagorjani dosegli tudi na vseh ostalih področjih.

V torek, 8. avgusta, je bila v mali dvorani novega Delavskega doma javna slavnostna seja občinskega ljudskega odbora Zagorje, ki so se je razen odbornikov obeh zborov občinskega ljudskega odbora udeležili tudi zastopniki pripadnikov Jugoslovanske ljudske armade, ki

grade Zasavsko cesto, podpredsednik okrajnega ljudskega odbora Ljubljana, tovariš Jože Jager, članica okrajnega odbora ZB NOV Ljubljana Marjana Drakserjeva ter številni javni in društveni delavci zagorske občine. Slavnostni govor je imel podpredsednik občinskega ljudskega odbora, tovariš Dušan Kolenc.

Letošnje praznovanje zagor-

skega občinskega praznika so lepo dopolnili tudi številna športna in telesnovozgojna tekmovanja ter nastop priznanega zbora pesmi in plesov Hrvaške »LADO« iz Zagreba. Še posebej simpatični pa so bili deležni pripadniki JLA, ki grade Zasavsko cesto, ki so nastopali na številnih športnih tekmovanjih ob zagorskem občinskem prazniku.

TELEGRAMI

SAVA. — Med železniškima postajama Sava—Litija na progi Zidani most — Ljubljana so pričeli obnavljati železniški tir z namenom, da ga usposobijo za kar največjo hitrost vlakov in za večji osni pritisk. Železniška proga Zidani most — Ljubljana bo tako kar v najkrajšem času v celoti usposobljena za osne pritiske 18 ton in za največje hitrosti, ki jih bodo dopuščali terenski pogoji ter večje število ovinkov in vzponov.

TIRNA. — V vasi Tirna pod Zasavsko goro so v nedeljo praznovali 25. obletnico obstoja prvotvoljnega gasilskega društva. Ob tej priložnosti so pod pokroviteljstvom občinskega odbora SZDL Zagorje ob Savi razvili društveno zasedanje.

ZAGORJE. — V četrtek je obiskala Zagorje ob Savi delega-

cija poljske zveze filmskih klubov, ki s tem vrača obisk delegacije Zveze Svobod in prosvetnih društev ter Zveze prijateljev mladine, katera je bila na Poljskem spomladi. V Zagorju ob Savi so bili v spremstvu predsednika Sveta Svobod in prosvetnih društev okraja Ljubljana, tovariš Zakonjška, in so si med drugim ogledali tudi novi Delavski dom.

TRBOVLJE. — V soboto je prišla v Trbovlje skupina rojakov iz Merlebacha v Franciji. Gošče, katerih večji del je članov pevskega zbora Slavček so pripeljal iz Velenja. Pred spomenikom revolucije v Trbovljah so jih sprejeli člani SIM, na vrtu restavracije na Vodah je pa izrekel rojakom iz Francije dobrodošlico predsednik občinskega ljudskega odbora Trbovlje, tovariš Martin Gosak.

HRASTNIK. — Minul teden so v Hrastniku na posebnem sestanku razpravljali o nagrajevanju v trgovini in o izboljšanju trgovske mreže v hrastniški občini.

TRBOVLJE. — Po enomesečnem preporu je v ponedeljek, 15. avgusta pričela z rednim delom knjižnica delavskega prosvetnega društva Svoboda II, Trbovlje. Knjižnica razpolaga že s preko 600 knjigami.

HRASTNIK. — V teh dneh so po okoliških vaseh sestanki krajevnih odborov in krajevnih organizacij SZDL. Na sestankih razpravljajo problemih posameznih vasi in o nalogah v prihodnje.

TRBOVLJE. — Danes zvečer bo na Kleku nad Trbovljami sprejem izseljencev, ki se v teh

80-191 kliče 02

LITIJA 02 (POSTAJA LM LITIJA):
V ponedeljek, 8. avgusta, je bila ob 7.30 na cesti III. reda Vače »Kandriš« prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Fiat 500, reg. št. S-1494, rudarski tehnik Jože Juvan avto 40, je vozil iz Vače proti Kandrišu. Med vožnjo mu je odpovedalo krmilo, pri tem je pa zapeljal pod cesto. Vozniku je uspelo skočiti iz vozila, avtomobil je pa padel več metrov pod cesto. Škode na avtomobilu je za 300.000 dinarjev.

ZAGORJE OB SAVI 81-002 (POSTAJA LM ZAGORJE O. SJI):
V nedeljo, 7. avgusta, so tovarnjaki zagorskega podjetja »Avtoprevoz« vozili iz Ljubljane v Zagorje Juvan avto 40, je vozil iz Vače proti Kandrišu. Med vožnjo mu je odpovedalo krmilo, pri tem je pa zapeljal pod cesto. Vozniku je uspelo skočiti iz vozila, avtomobil je pa padel več metrov pod cesto. Škode na avtomobilu je za 300.000 dinarjev.

ZAGORJE OB SAVI 81-002 (POSTAJA LM ZAGORJE O. SJI):
V nedeljo, 7. avgusta, so tovarnjaki zagorskega podjetja »Avtoprevoz« vozili iz Ljubljane v Zagorje Juvan avto 40, je vozil iz Vače proti Kandrišu. Med vožnjo mu je odpovedalo krmilo, pri tem je pa zapeljal pod cesto. Vozniku je uspelo skočiti iz vozila, avtomobil je pa padel več metrov pod cesto. Škode na avtomobilu je za 300.000 dinarjev.

ZAGORJE OB SAVI 81-002 (POSTAJA LM ZAGORJE O. SJI):
V ponedeljek, 8. avgusta, je bila manjša prometna nesreča na Prešernovi cesti. Ob 14.35 je pripeljal iz dvorišne poti na Prešernovo cesto z osebnim avtomobilom reg. št. S-1637 Avgust Znidar. Istočasno je pa po Prešernovi cesti pripeljal z avtobusom FAP Avtoprevoza Zagorje reg. št. S-15470 Alojz Dornik. Voznik osebnega avtomobila in avtobusa sta zavrla, pa ni mogel zavreti vozila in se je zaletel v prednji tovarnjak, reg. št. S-9513. Na tovarnjaku S-4490 je približno za 100.000 din škoda.

ZAGORJE OB SAVI 81-002 (POSTAJA LM ZAGORJE O. SJI):
V ponedeljek, 8. avgusta, je vozil po cesti II. reda Zagorje—Trojana Koprivšek Karel tovarnjak reg. št. S-954. Podjetje keramike in elektroproceplana izlake. Približno ob 16. uri, ko je bil z tovarnjakom v Zelencu, mu je pripeljal nasproti tovarnjak reg. št. S-2448. Sofer Karel Koprivšek se je skušal umakniti tovarnjaku, pri tem je pa zavozil preveč na desno rob ceste. Cesta se je udrla, tovarnjak se je pa prevrnil tako, da so širila kolesa v zrak. Na avtomobilu je za 20.000 do 30.000 din škoda, poskodoval pa ni bil nihče.

RADEČE 81-902 (POSTAJA LM RADEČE):
V zadnjem tednu ni bilo na območju Postaje LM Radecze prometne nesreče.

VREME

ZA ČAS OD 18. DO 28. AVGUSTA:

Približno do 26. avgusta bo pretežno lepo in toplo vzletno vreme, le včasih so možne manjše krajevne padavine. — Okrog 27. avgusta padavine z ohlajitvijo. Dr. V. M.

13. OBLETNICA INDIJSKE NEODVISNOSTI

V Indiji so 15. avgusta slovesno proslavili 13. obletnico svoje neodvisnosti. Po vsaj državi so bile slavnosti, na glavni slovesnosti v New Delhiju je pa govoril predsednik Nehru. Indijski tisk je objavil posebne članke, posvečene temu prazniku, v katerih podarja uspehe, ki jih je Indija dosegla od razglasitve svoje neodvisnosti, ter naloge, ki še čakajo državo.

CIPER — NOVA NEODVISNA DRŽAVA

Ko so ure z dvanajstim udarci oznanile konec 15. avgusta tega leta, se je neodvisni delcem sveta priključila še ena republika — Ciper. Tako je ta otok v Mediteranu končno dobil svojo dolgo pričakovano neodvisnost. Z razglasitvijo suverenosti Cipra so v glavnem zadovoljene težnje njegovega prebivalstva in odstranjeno potencialno žarišče nemirov.

NOVA DRŽAVA V AFRIKI

Prejšnjo soboto opolnoči med 12. in 13. avgustom tega leta je bila razglasena neodvisnost Centralnoafriške republike, bivšega francoskega ozemlja Ubangi—Čari v Francoski ekvatorialni Afriki. Centralnoafriška republika je de facto država, ki je dobila neodvisnost in privolila, da ostane v francosko-afriški skupnosti.

POSTOPNA ZAMENJAVA

Enote OZN so začele zamenjati belgijsko vojaštvo v Katangi. Belgijske čete se bodo umaknile v oporišče Kamino. Nove okrepitve enot OZN prihajajo.

PO DRŽAVNEM PREVRATU V LAOSU

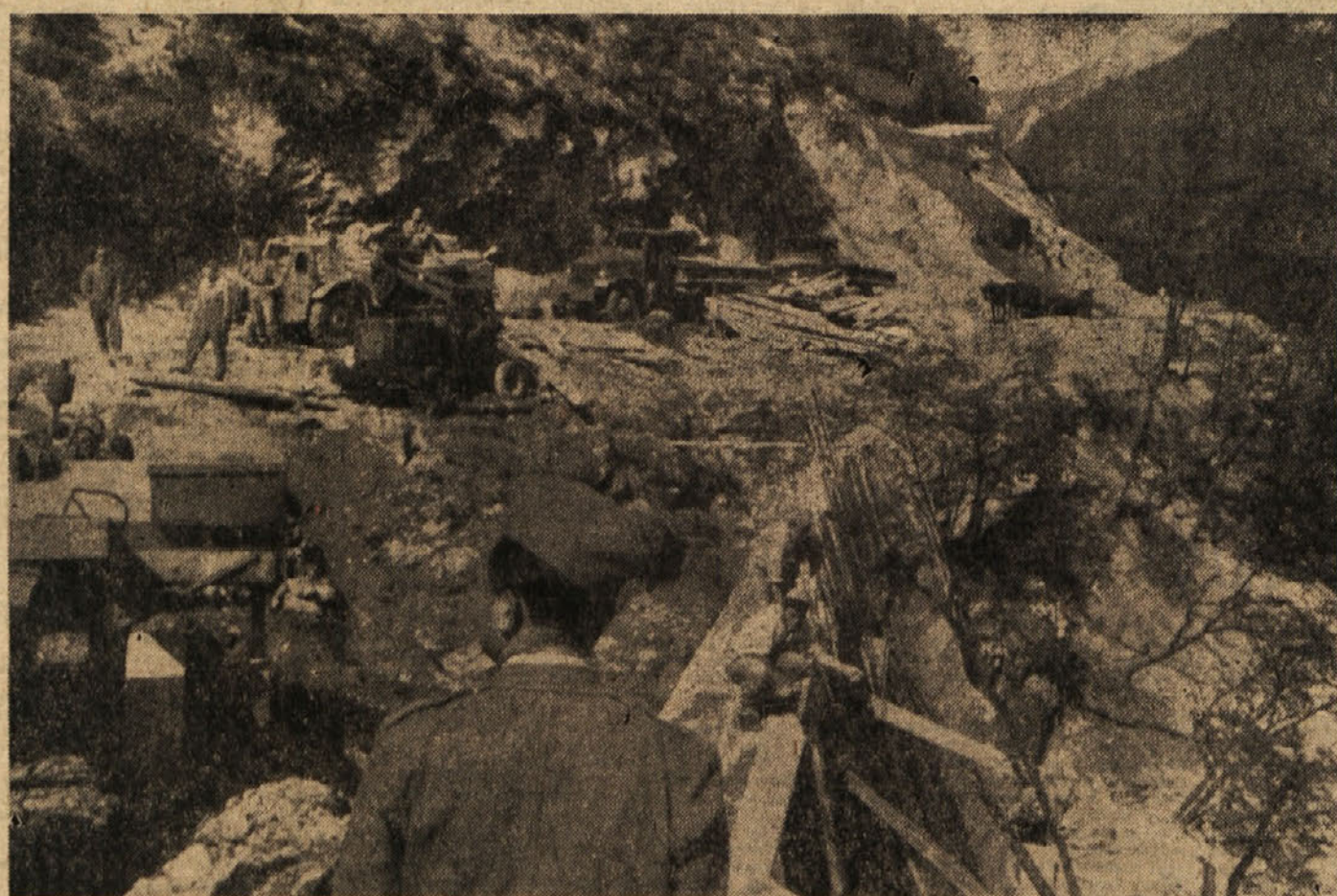
Po državnem prevratu v Laosu je revolucionarni odbor izdal razglas, v katerem je podarjena aktivna nevtralnost in aktivna koeksistenca po zgledu Kambodže, Burme in Čajlona. Narodna skupščina Laosa je sklenila zamenjati Somsanitovo vlado, ki je po begunca v Luang Prabang.

SPREMEMBE V USTAVI TURČIJE

Odbor narodne enotnosti Turčije je 13. tega meseca uveljavil spremembe v začasni ustavi dežele, ki je bila kot zakon o spremembah ustavnega zakona sprejeta 13. julija letos. Narodni odbor je dobil s temi spremembami širša pooblastila v uveljavljanju zakonov in ukrepov. Začasna ustava je postala stalna.

ODGOVOR HRUŠČEVA

Sovjetski premier Hruščev je pred dnevi odgovoril na pismo zabodnonemškega delavca Hermanna Schmidla, poslanca šefom vlad štirih velikih sil. Pismo se nanaša na razorožitev, na sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo in ustanovitve brezatomne cone.

JUNILTA LETOS SO PRICELI PRIPADNIKI JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE GRADITI 3 KILOMETRE DOLG ODESEK NOVE ZASAVSKE CESTE PASJEK—ZAGORJE OD PASJEKA DO RENK. IZKOPALI BODO 80.000 KUBIČNIH METROV ZEMLJE, ZGRADILI 34.000 KUB. METROV NASIPOV IN VGRADILI PRIBLIŽNO 4.000 KUB. METROV BETONA V MOSTOVE ČEZ PASJEK IN SUMNIK TER V PODPORNE ZIDOVE IN PROPULSTE. PRICALI SMO SE O NJIHOVEM PRIZADEVANJU, DA BI BILA ZASAVSKA CESTA DO ZAGORJA NA LETOSNJEM ODESKU PASJEK—RENKE CIMPREJ IZGOTOVLJENA. SE POSEBEJ SMO SE PA POGOVARJALI O GRADNJI 20-METRSKEGA MOSTU ČEZ POTOK PASJEK, KI GA HOČEJO PRIPADNIKI JLA ZGRADITI DO 10. SEPTEMBRA LETOS. VEČ O ZASAVSKI CESTI IN NJENIH GRADITELJIH — PRIPADNIKI JLA PA BERITE NATRETIJ STRANI DANŠNJE ŠTEVILKE ZASAVSKEGA TEDNIKA.

Dolgoletna želja se uresničuje

Skoro pred letom dni, oziroma točneje 19. avgusta 1959, je Zasavski tednik v svoji 33. številki pod naslovom »Za boljše zvezo med revirji in Ljubljano« med drugim objavil:

»V naši državi smo v letih po osvoboditvi zgradili vrsto odličnih cest. Glavno cesto od Kopra pa do Beograda in naprej na jug. Jadransko cesto, cesto Ljubljana-Maribor in vrsto drugih. Vedno bolj pa postaja aktualna tudi gradnja ZASAVSKE CESTE, ki je že davna želja vseh prebivalcev Zasavja. Mnogo so že o tem vprašanju razpravljali in upati je, da bo do gradnje zasavske ceste prišlo, kar bodo vsi tople pozdravili. Pisali smo že o širšem sestanku predsednikov občin Hrastnika, Zagorja, Trbovelj in Litije glede gradnje te prepotrebne ceste. Sklep zadnjega sestanka je bil, naj se zbere potrebna dokumentacija, ki bo govorila v prid te gradnje, nato pa store potrebni koraki za uresničenje tega projekta, saj so načrti za izgradnjo dela ceste od Zagorja do Renk, najtežavnjšega dela te ceste, že skončani.«

In dalje:

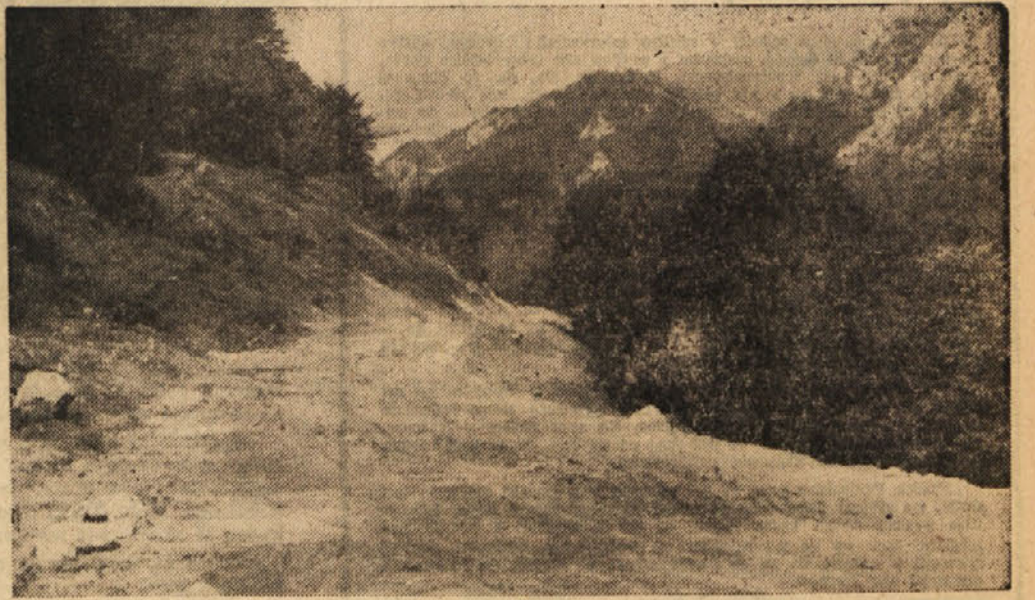
»Namen nove zasavske ceste je pa tudi čimbolj povezati revirje s slovensko metropolo, z Ljubljano. Zasavska cesta bo povezovala pomembne pomembnejše kraje od Ljubljane do Zidanega mosta. Še več: ta nova cesta bo tako rekoč gospodarsko izredno pomembnim zasavskim revirjem odprla pot v svet in jih povezovala s ostalimi kraji.

Za zasavsko cesto je bil že pred II. svetovno vojno izdelan osnutek.

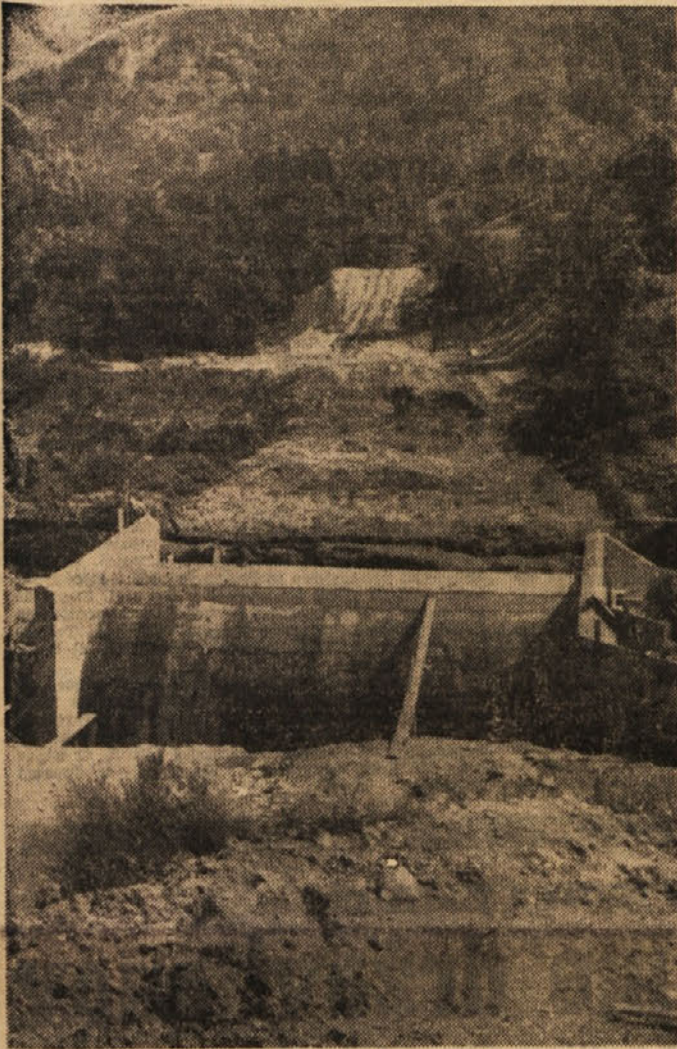
Leta 1957 je pa inž. Kraigher izdelal investicijski program za cestno povezavo republiškega središča s takratnim okrajnim središčem Trbovljami...

Ta cesta bo glavna prometna žila v smeri Trbovlje-Ljubljana in Trbovlje-Zidani most in dalje proti Celju in Zagrebu: bo najkrajša povezava revirjem navzven. Nova cesta bo brez večjih zavojev in bo omogočala varen in hiter promet. Ima pa še druge prednosti: prihranke na gorivu, znatno bo pripomogla k nadaljnjemu gospodarskemu razvoju, omogočila živahniji turistični promet, znatno se bo razbremenila železnica, izboljšal se bo avtobusni promet, industriji bo pa omogočeno ceneno tra portiranje surovin in izdelkov...

Zasavska cesta je nujno potrebna, o čemer govore številni argumenti, zato bi bilo prav, če bi s to gradnjo pričeli prihodnje leto. Tedaj bi izgradnja zasavske ceste trajala do leta 1961.«

ČEPRAV JE DELA PRI GRADNJI NOVE ZASAVSKE CESTE OD PASJKA DO ZAGORJA NA ODESEKU PASJEK-RENKE, KI GA GRADIMO LETOS, MOČNO OVIRAL DEŽ. JE VEČINA ZEMELJSKIH DEL ZE OPRAVLJENIH. PRIHODNJE LETO SE BO TAKO SAVI IN ŽELEZNICI TER SKALAM V TEH SAVSKIH TESNEH PRIDRUŽIL SE ASFALT NA NOVI CESTI, KI JE ZE SEDAJ ENAKOVREDEN SOPOTNIK SAVI IN ŽELEZNICI.

MOST ČEZ POTOK SUMNIK V RENKAH NA TRASI NOVE ZASAVSKE CESTE OD PASJKA DO ZAGORJA JE DRUGI NAJVEČJI OBJEKT, KI GA BODO LETOS ZGRADILI PRIPADNIKI JLA.

MED GRADITELJI ZASAVSKE CESTE

Leto je minilo. Niti polnih 365 dni, ko so ob Savi zapeli prvi krampi in lopate. Priladniki naše Jugoslovanske ljudske armade so pričeli graditi ZASAVSKO CESTO.

Tako bodo letos pripadniki Jugoslovanske ljudske armade dogradili odsek Zasavske ceste od PASJKA do RENK v dolžini treh kilometrov. Izkopali bodo 80.000 kubičnih metrov zemlje, zgradili 34.000 kubičnih

metrov nasipov in vgradili približno 4000 kubičnih metrov betona v mostova čez potoka Pasjek in Sumnik ter v podporne zidove in propuste.

Te dni smo jih obiskali. Z novinarsko beležnico in fotografskim aparatom. Toplo in priskrčno so nas sprejeli naši graditelji Zasavske ceste.

Zjutraj smo se v naselju pogovarjali s tovarišem podpolkovnikom Božom Divjakom. Izvedeli smo, da so dela na izgradnji Zasavske ceste na odseku Pasjek - Renke v polnem teku. Večina zemeljskih del je že opravljenih, zlasti se na odseku Pasjek - potok Sumnik, tako da lahko po novi trasi že vozijo tovornjaki. Tudi dela na odseku od Sumnika proti Zagorju dobro napredujejo.

Graditelji Zasavske ceste so doslej že zgradili most preko potoka Sumnik v Renkah in dogotovili skoraj celotni podporne zidove, ki bodo skupaj merili skoraj 300 metrov. Most čez Pasjek so pa pred dnevi pričeli graditi. Dela dobro napredujejo, zatrdil so nam pa, da bo most zbetoniran že do 10. septembra, čeprav nekateri domačini, ki pomagajo pri delih, tega ne verjamejo. Priladniki Jugoslovanske ljudske armade pa hočejo z delom izpolniti obljubo.

Deževno vreme precej otežuje dela pri gradnji nove Zasavske ceste, saj je v času, odkar so pričeli z deli pri gradnji Zasavske ceste, kar skoro 30 dni deževalo.

Ko smo pozneje hodili po trasi nove Zasavske ceste, smo se lahko prepričali, kako marljivji so bili graditelji te nove ceste. Tam, koder je pred štirimi meseci strelilo v zrak drevo, grmčevje in skale, danes že drži nova cesta. Idilnega zasavskega miru ni več. Eksplozije min, brenčanje buldozerjev, mešalcev betona in drugih pripomočkov so prevlele žuborenje Save. Tako se železnici in reki Savi v Zasavski cesti pridružuje nova ZASAVSKA CESTA, ZASAVSKA CESTA - cesta, o kateri so prebivalci Zasavja sanjali že dolga leta, postaja stvarnost.

Most v Renkah je dokončan, v tork predjšnjem tednu so dokončali z 12 metrov visokim opornim zidom na trasi ceste od Pasjeka proti Renkam. Tam, kjer sta se nekoč skala in Sava skoro navpično stikali, gre danes že cesta. Precej znojja je bilo potrebnega, da je bila prebita skala in zgotovljena cesta, da lahko po njej že vozijo. V oporni zid so graditelji morali vgraditi preko 700 kubičnih metrov betona. Ko so pa utirali cesti pot, so morali pripadniki JLA privezati, da ne bi kdo omahnil v reko Savo. Sicer pa, kaj bi, ko je pa skala prebita, oporni zid gotov in buldozerji že rinejo material, da razširijo cestišče.

Čeprav so dela pri gradnji nove Zasavske ceste težavna, so pripadniki Jugoslovanske ljudske armade presegali povprečno za 20 do 30 odstotkov norme. Ko smo že v začetku naše poti po trasi nove ceste pri mostu v Pasjeku govorili s Franceljnom, doma iz okolice Kranja, nam je povedal, s kakim veseljem delajo graditelji Zasavske ceste novo cesto. Vedo, da bodo z dograditvijo nove Zasavske ceste mnogo pripomogli tukajšnjemu prebivalstvu. Odprla se bodo dejanska Zasavju pota v svet.

Sam graditelj bi radi svojo letošnjo obveznost kaj kmalu izpolnili. Čeprav je - kakor smo že omenili - večkrat deževalo, hitijo z delom ob nekaterih nedeljah nadoknaditi zamujeno. Hočejo, da bi Zasavska cesta čimprej služila namenu.

Sodelovanje med delovnimi ljudmi in pripadniki Jugoslovanske ljudske armade je v Zasavju našlo svojtveno obeležje. Skoro ni dneva, da ne bi obiskali graditelje Zasavske ceste prebivalci okoljskih vasi, šolska mladina, odgovorni tovariši iz Litije, Zagorja, Trbovelj in Hrastnika. Priskrčno doživljejo za vse je bil obisk šolske mladine iz Poljanke in Jevnice, ki so pripravili za graditelje Zasavske ceste krajši kulturni program.

Cesti so tudi nastopi kulturnih skupin iz Zasavja, ki redno tedensko obiščejo gradbišče nove Zasavske ceste. Potujoči kino iz Litije redno dvakrat tedensko obišče pripadnike naše Jugoslovanske ljudske armade.

Sportniki često nastopajo na tekmovanjih v Litiji, Zagorju in v Trbovljah. Pripadniki Jugoslovanske ljudske armade, ki gradijo Zasavsko cesto, so sodelovali pri proslavi 22. julija - Dneva vstaje slovenskega naroda. Obiskali so pa Predilnico v Litiji in kmetijsko posestvo v Ponovičah.

Pred Renkami smo pri opornem zidu, ki je še v gradnji in ki bo dolg skoro 80 metrov, naleteli na Ivana Gužvinca, rezervnega podporočnika, do mlazbižlezn. 2vSgZ, a ka, doma iz bližnje Varazdina. Pripovedoval nam je dogodivščine, vmes pa pripomnil, da se počutijo graditelji v tej zasavski dolini, v prirodi in pri prijaznih domačinih, kakor na letnem dopustu. Povedal nam je še, da pogreša samo Dravo, katere stalni gost je v poletnih mesecih.

Nikoli si ne bi mislili, da se bodo pri gradnji nove Zasavske ceste znašli prav fantje iz vseh predelov naše domovine. Krepko so zgrabili za krampe in lopate, pod njihovo neomahljivo voljo so se rušile skale, padala drevesa. Samo da bi bilo delo čimprej skončano. Vendar samo za letošnje leto bodo z deli nadaljevali. Treba je prebiti še pot novi cesti proti Zagorju. Dela bodo tu težja kakor na odseku Pasjek - Renke. Prihodnje leto bodo tako že zapečevali prva vozila ob Savi od Pasjeka do Zagorja.

Kakor smo že omenili, bo letošnji dograjen odsek Zasavske ceste Pasjek - Renke dolžini treh kilometrov. V mesecu septembru bo Uprava za ceste LRS v lastni režiji nadaljevala z deli na dokončanju trase ceste. Tako bo dokončno urejen odsek nove Zasavske ceste od Pasjeka do Tolmunov. V Tolmunih bodo pa pozimi nadaljevali z deli, na pomoč bo pa prišlo tudi SGP »Slovenija ceste« iz Ljubljane.

Dela na odseku od Tolmunov do Zagorja bodo znatno težja kakor letos, posebno še Tolmunih in »Cesarске kamere«. Na tem odseku ceste bodo morali prebiti predor, zgraditi bo pa treba tudi nešteto podpornih zidov in propustov, zlasti še, ker je na tem področju mnogo hudournikov.

Posebno težavo pri gradnji Zasavske ceste je povzročilo dejstvo, da je treba na tem odseku prestaviti v celoti daljnovod Trbovlje - Litija. Vendar so pa tudi to vprašanje rešili in bodo tako s sodelovanjem in pomočjo podjetja Elektro-Trbovlje, Elektro-Ljubljana okolice, Elektrogospodarske skupnostjo Slovenije in Uprave za ceste LRS prestavili

Prihodnje leto bodo odsek Zasavske ceste od Pasjeka do Renk že asfaltirali, leta 1962 pa še cesto do Zagorja ob Savi.

Tako se bodo čez leto dni odprla vrata tudi Zasavju. Predvsem se zasavskemu turizmu. Predeli okoli Konjšice, Poljanke in Poljskih Dolminov bodo na novo zaživeli. Nič ne bo čudnega, če bomo čez nekaj let, ko se bomo vozili po novi Zasavski cesti, zagledali neke pri Renkah motel. Z razvojem turizma bo treba nujno misliti tudi na take in druge investicije. Kajti zgraditev nove ceste nam bo nalagala tudi nove dolžnosti.

Ko smo te dni govorili s prebivalci iz Renk, Save in bližnjih ter daljnih okoljskih vasi, so nam vsi veselo pripovedovali o novi Zasavski cesti. Z ljubeznijo so govorili o pripadnikih naše Jugoslovanske ljudske armade, o njihovem delu in življenju, na koncu so pa še pridali, da niso nikoli verjeli, da bi gradnja te ceste v dolini reke Save tako hitro napredovala. Niso se mogli dovolj navdušiti na dmarljivostjo in vztrajnostjo teh fantov, ki so se zagrizli v skalo in jo premagali.

Cesta je že tu. Čeprav še ni izravnana in na njej še ni asfalta, pa tudi mostu čez Pasjek še ni. Tudi to bo vsak čas skončano. Tovornjaki že vozijo po cesti, sem in tja se jim pridruži še kakšen domačin s konjsko vprego. Promet je odprt.

Čez leto dni in še leto. Iz Ljubljane bodo drvela motorna vozila. Na postaji Savi bo treba iti čez most in nato po desnem bregu Save. Mimo Pasjeka in Renk, preko mostov ter skozi tunel in že bo pogled zasnati obrise Zagorja. Idilna dolina Save, polna brzice in tolmunov bo dobila sopotnike.

Avtomobilni bodo brzeli, vsako uro, vsak čas, tako kakor teče Sava nizdol po tesni Tisti Savi, ki bo nekoč ukroče na dajala nam vsem električno energijo.

Idila izginja. Tista idila, o kateri so nam mnogo govorili in pisali. Napredek je tudi v teh zasavskih tesneh dokazal svojo premoč. Sicer bo treba počakati še dobro leto, da bo prebita cesta med Pasjekom in Zagorjem, in potem še eno leto, da bo čez cestišče položen asfalt.

Kot vse dni, bodo še neka časa pripadniki naše Jugoslovanske ljudske armade krčili savsko tesno. Čeprav je že mnogo storjeno, jih čakajo še marsikatera dela. Predvsem most čez Pasjek.

Delo bo treba skončati do 10. septembra. Tu ne gre samo za skončanje mostu. Gre za napovedanje in nikdar sklenjeno, a vendar v srcih vseh znano stavo. Obliuba bo izpolnjena.

Betonski mešalci pri mostu čez Pasjek mešajo beton. Most bo dolg 20 metrov in bo potrebno še mnogo kubičnih metrov betona in mnogo parov krepkih in vzdržljivih rok, da se bo vgradil.

Trdno smo uverjeni, da se bo ta tekma s časom in domačini uspešno zaključila za graditelje nove Zasavske ceste. Mi jim pri tem želimo kar največ uspeha.

Sicer bi morali pisati več o ljudeh, o graditeljih te ceste. Pa so preskromni. Neradi govorijo, še posebej takrat, kadar gre zanje. Uspehi pri delu so njihovi odgovori na naša vprašanja. Ze skoro

zgrajena trasa nove Zasavske ceste od Pasjeka do Renk in velika priljubljenost pri delovnih ljudeh v tamošnji okolici in povod tam, kjer se graditelji Zasavske ceste pojavijo.

Ko smo se tako poslavljali od graditeljev Zasavske ceste, smo imeli občutek, kakor da bi preživel dan s starimi znanci, s prijatelji. Tako smo si bili blizu. Se posebno blizu nam je pa bilo njihovo zadovoljstvo, ki so ga nam izražali na vsakem koraku, da lahko pomagajo delovnim ljudem pri njihovem vsakodnevnem snovanju in reševanju problemov.

In tako naših graditeljev Zasavske ceste, pripadnikov Jugoslovanske ljudske armade ne bomo pozabili tudi potem, ko bodo po novi cesti brzeli avtomobili.

Mnogo ste nam in nam boste še prihodnje leto pomagali, tovarši.

MARIJAN LIPOVŠEK

Mario iz Pulja

Smo na trasi nove Zasavske ceste v Renkah, Brnenje strojev. Nasip, ki je sredi trase nove ceste, izginja. Vanj se je krepko zagrizel buldozer in na njem je Mario.

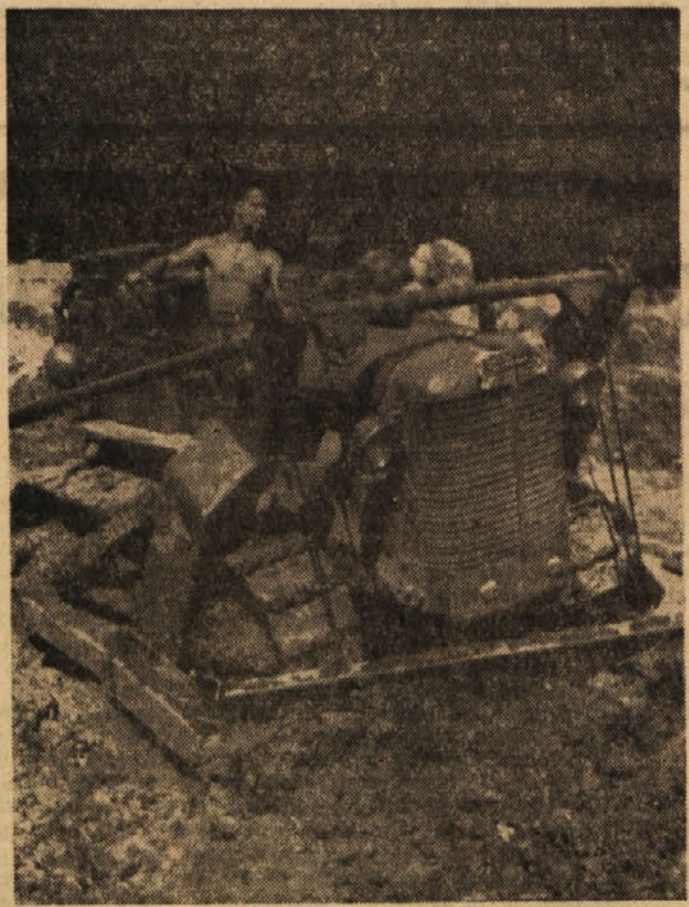
Ze prej smo zvedeli, da je Mario dober delavec, pevec in tovariš, da malo takih.

Sicer pa: Mario Stoko je doma iz Pulja. Rad prepeva, zase in za tovariše. Nastopa redno na vseh prireditvah v naselju, na tistih, ki jih pripravijo pripadniki JLA - graditelji Zasavske ceste zase, in tudi takrat, kadar gostujejo v naselju druge kulturno umetniške skupine.

Mario rad peje, peje popevke in narodne pesmi. Od popevk mu je najbolj pri srcu »Avtobus kalypso«, pa tudi »Mare, mare«. Povsem razumljivo, ker je doma ob morju. Prepeva pa tudi narodne pesmi. Tako je že pel makedonsko narodno »Magdo mori Magdaleno«, ki so jo poslušalci navdušeno sprejeli.

Ko je Mario Stoko govoril o sebi, smo spoznali tisto skromnost, o kateri smo spetoma večkrat slišali. Res: Mario je fant in pol. Delaven, kot se le dá; pripravljen pomagati, kjer koll bi bilo treba in odlični tovariš.

Ob slovesu smo si krepko stisnili roke. Ni bilo dosti časa za razgovor. Treba je krepko zgrabiti, da bi bila Zasavska cesta čimprej zgotovljena.

MARIA, KI SICER UPRAVLA BULDOZER, V PROSTEM CASU PA PREPEVA POPEVKE IN NARODNE PESMI, POZNAJO VSI PRIPADNIKI JLA, KI GRADE ZASAVSKO CESTO. PA KAKO GA TUDI NE BI, SAJ TAKO LEPO ZVENI NJEGOVA »MORE, MORE«.

Človek - človeku

Sobota, 13. avgusta. Večer. Tik pred Zagorjem sem imel okvaro na motorju. Ostal sem brez moči sredi noči na cesti. Čakal sem, da se mi usmili vsaj kak voznik in da mi pomaga popraviti napako na motorju. Najprej pripele neki »Fico«. Pomahal sem, da bi ustavil. Toda ne. Zatemnil je luči in izgubil v noč. Spet čakanje. Nato so prišli še mopedist in motorist, toda nihče ni ustavil. Kakšna solidarnost.

Primoran sem bil, da sem z motorjem odrinil proti Zagorju. Edini up je bil še zagorski »Avtoprevoz«. Prirnil m vozilo do njegovih garaž.

Zaprosil sem nekega mehanika za pomoč. Brez odlašanja mi je priskočil in v pičli minuti popravil napako. Zdi se mi, da je skromna zahvala premalo za pomoč, ki mi jo je izkazal.

Toda pri vsem tem se lahko popolnoma upravičeno sprašujem: ali nimajo naši zasavski žeparji in motoristi v sebi prav nič čuta tovarištva? Ne gre tu zame, gre za resnično tovarištvo in pomoč na cesti, pa naj si bo za kogar koli, ki mu vozilo odpove pokorščino. - Motorist.

Pogovori mimogrede

Srečala sva se prvič. Pričakoval sem stroj, zamišljen izumiteljski obraz. Večkrat poprej sem slišal o njegovih izumih, o njem le malo.

Stal je pred mano. Skromen in veder. Roke so se krepko stisnile. To je bilo moje prvo srečanje z VALENTINOM OSREDKARJEM. Ni neznan ime. Poznajo ga ne samo v Strojni tovarni, temveč povsod, kamor potujejo stojke, kamor lastne konstrukcije. Zdaž tudi v inozemstvu.

Na izumiteljsko pot me je zaneslo že v mladih letih - pripoveduje Osredkar - ko sem v nekdanjih Osrednjih rudniških delavnicah popravljal razne mehanične naprave na rudniku. Tu je sama narava dela zahtevala vedno kaj novega in sem pri tem raz-

mišljal, kaj bi se dalo izboljšati. Potem sem delal tudi na izboljšanju raznih orodij.

Preteklost ni dala Osredkarju, da bi razvil vse svoje zmožnosti. Svoja skromna sredstva je potreboval za preživljanje številne družine.

V zadnjih letih so v Strojni tovarni napravili že več naprav po njegovi zamisli. Priznanja niso izostala. O tem ne govori rad. Njegove jeklene stojke tipa »Valent«, ki jih zdaž že serijsko proizvajajo v STT, prodirajo sedaj v naše in inozemske rudnike. Pred več kot tremi leti je pričel tovariš Osredkar ureničevati zamisei o domačih stojkah.

Posebna komisija je pregledala stojke več konstruktorjev in odobrila za proizvodnjo mojo.

Potem se je pričelo delo in nenehna skrb, da bi bile njegove stojke čim bolj kvalitetne. Od miniaturne prototipa, ki ga je izdelal v prostem času doma, pa do serijske proizvodnje domačih stojk, je preteklo le malo časa. In ves ta čas je Osredkar s svojimi sodelavci nenehno bedel nad izdelavo stojk.

Zelet sem, da bi bile stojke izdelane iz domačega materiala. Uspešno mu je. Po dveh letih preizkušnje izdelujemo zdaž serijsko stojke že čisto iz domačega materiala. Največ težav je bilo okrog objemk. V prihodnje bomo težil predvsem za tem, da izboljšamo tudi samo izdelavo stojk. Nobi stroji bodo k temu mnogo pripomogli.

V letošnjem letu bodo v Strojnih tovarnah serijsko izdelali več tisoč jamskih stojk tipa »Valent«, ki se po kvaliteti že lahko kosajo z mnogimi inozemskimi. Del teh bo STT izvozila tudi na Poljsko. V prihodnjih letih se bo povečala proizvodnja domačih stojk za več kot deset tisoč. S tem bodo v Strojni tovarni pripravili naši državni dragocene devize, ki smo jih doslej izdajali za inozemske stojke.

Vaši načrti za prihodnost?

— Zdaž delam na izdelavi jeklenih strojnikov.

Zelimo in upamo, da bo tovariš Osredkar tudi tu uspel.

—pb—

Pepe priroveduje

Zadnjikrat sem silali v malho trboveljske šoferje, danes bom pa tiste, ki imajo opravka z urejanjem trboveljske ceste, namreč tiste pri Kukulbergu. Prosil bi jih, da jo čimprej uredijo tako, da bo z nje lahko odtekala voda, ker se ob deževju, ki ga imamo letos namesto poletja, lahko zgodi, da odnese še "nezgrajeno" cestno ograjo od pekarnice Grenko po dolini.

Tako se je zgodilo, da je namesto še nezgrajene cestne ograje voda odnesla mene v restavracijo na Trg revolucije, kjer se mi je zahotelo koke, ki jo proizvaja Majolka. Natakarnica pa mi z njo ni mogla postreči in mi je svetovala, da naj vprašam raje šefa, zakaj je ni.

Ker nisem dobil v roke šefa, sem jo mahnil v Hrastnik, si pogledal šefa. Ob gašenju šefa sem premišljeval, kako bi bilo, če bi imel opravka s prozračnim in bi nakupil nove oglaševalske deske, ki so že davno odstužile, in bi za njimi zalivali le še hrastniški pivovarni, ki si s pleč nikakor ne morajo znebiti nenehno vsiljivih lepakov.

Ko sem v Hrastniku z domačinom govoril o lepkih, so mi svetovali, da si naj raje v Radečah ogledam lično izdelane lepake. Pa bi me bilo skoro konec, ko sem prišel v Radeče, ko sem zagledal lepake, še posebej pa tistega, čigar karikatura je spominjala na klompis pralovka.

Preko Podkuma sem se šel zdraviti v zagorski Zdravstveni dom, pa nekaj časa nisem mogel skozi vrata v dom, ker je bila precej dolga vrsta tistih, ki so se vračali iz bolniškega oddelka. Ker so se na oddelku na bolniškem oddelku preveč zdravili z vinom, in so se navsezadnje še stekli, so jo morali odkuriti kar domov.

Ko sem potem, ko sem se pozdravil, pešal iz Zagorja proti Litiji, sem od Lok naprej videl, kako je pri spomeniku pri Hudnjari spet porušena ograja. Ze večkrat so to ograjo okrog spomenika popravili, kaže pa, da je tarča nekaterih zlikovcev, ki ograjo veselijo, ko je popravljena, spet porušijo.

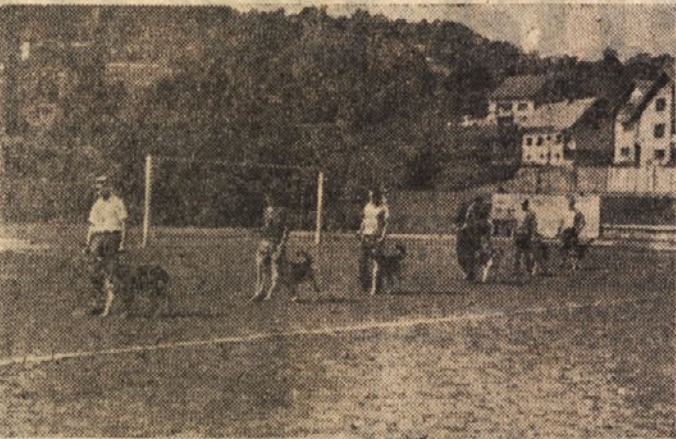
V Litiji sem nekdo uslužbenec Komunalne banke povedal na uho, da je potrebno odloke smiselno uporabljati. Sicer ga je pa verjetno o tem poučil že direktor, ko je moral posredovati, da je litjska stanovanjska skupnost lahko plačala pogoje za odnosašnje smeti. Ko sem stopil iz postojla KB proti litjski železniški postaji, sem zaslišal krepanj "ho-ruk... bum!-ko sem pozneje govoril z domačinom, sem zvedel, da so organizirali mladinsko delovno brigado za ureditev športnega prostora. Povedal so mi še, da je mladina "bolj malo", ker so razen redkih izjem te akcije udeležujejo le učenci litjske osemletke.

In za konec še proročaja natakarnice v gostišču "Pri Mačku" v Smarinem bi prosil, da bi le kdaj pa kdaj pobrisala mize in stole, ne pa samo gledala, kako to delajo drugi, kot se je zgodilo družbi, ki je obiskala to gostišče v nedeljo, 7. avgusta. Pa brez zamere.

Lep pozdrav do prihodnjic.

Vaš Pepce.

V HRASTNIKU SO USTANOVILI KLUB LASTNIKOV ŠPORTNIH PSOV

Ze nekaj časa je opaziti vaje s športnimi psi, ki jih imajo z njimi njihovi lastniki. Iz dneva v dan je več ljubiteljev športnih psov, ki prihajajo na treninge s psi, kar je znamenje, da se ljudje zanimajo tudi za to športno vejo.

Prejšnjo nedeljo so izvedli lastniki športnih psov ustanovni občni zbor svojega kluba, ki je bil dobro obiskan. Pobudo za ustanovitev tega kluba je dal največ tovariš Gmšek iz Zg. Hrastnika, ki že precej časa deluje na tem področju. Za tehnični kader ni skrbi, zato so dani vsi pogoji za napredek tega kluba.

Zeleli bi samo, da bi novi klub pridobil še več ljubiteljev športnih psov.

Zvone Sebasu

DELO IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA V STROJNI TOVARNI TRBOVLJE

90 odstotkov članov kolektiva se izobražuje

Na področju izobraževanja dosegajo v Strojni tovarni v Trbovljah letošnje leto lepe uspehe. Po podatkih Izobraževalnega centra STT se v letošnjem letu izobražuje iz tovarne 680 oseb ali 90% članov kolektiva.

V letošnjem letu so posvetili tu vso pozornost izobrazbi tehnikov, kvalificiranih in polkvalificiranih strojarjev ter izobrazbi administrativnega kadra. V ta namen je STT že lansko jesen ustanovila večerno tehniško šolo, in sicer za strojno in elektro stroko. Še letošnje leto pa bodo dali pogoji za ustanovitev administrativne šole in večerne IKS.

Program izobraževanja Strojne tovarne v Trbovljah pa obsega razen specialnega znanja primerne teme iz družbeno-ekonomskih in političnih ved. V načrtu je nadalje poučevanje tujih jezikov (magnetofonska metoda), prav tako razni seminarji za nižji, srednji in višji vodilni kader. Predvideni so tudi tečajji za novosprejete delavce, za Klub mladih proizvajalcev, prekvalfikacije delavcev, kolikor bodo potrebni. Center za izobraževanje ima pa na skrbi tudi rehabilitacijo invalidov za ustreza delovna mesta.

KAKO UVESTI STIMULATIVNEJŠE, SPODBUDNEJŠE OBLIKE NAGRAJEVANJA

Lepi proizvodni uspehi

SPREJELI SO NOV PRAVILNIK O OBRACUNU PROIZVODNJE IN DOHODKA PO EKONOMSKIH ENOTAH TER NAGRAJEVANJE PO ENOTI PROIZVODA

Na zadnji seji delavskega sveta Rudnika Trbovlje-Hrastnik sta bili na dnevnem redu dve važni vprašanji. Poslovno poročilo za razdobje januar - junij 1960 je pokazalo lepe proizvodne uspehe, ki jih je delovni kolektiv rudnika dosegel v prvem polletju letošnjega leta. Planirano proizvodnjo je kolektiv v tem času izvedel za 55,1% ter je bila ta za 7,7% večja kot v istem razdobju 1959. Porast proizvodnje se uspešno izkazuje v povečani dnevni proizvodnji, in sicer za 6,8%, upoštevaje, da je bila ta od nedeljih manjša.

V navedenem obračunskem obdobju je značilen tudi porast storitev. Ta je porasla v primerjavi s istim obdobjem 1959: v pripravi v premožu za 3,2% znaša 2,91 ton na 1 dnino; tona odkopu znaša storitev 6,25 ton/dn., kar pomeni porast za 2,0%, jamska storitev se je pa letos povečala za 2,7% in znaša 1,92 ton/dn., medtem ko je rudniška storitev v primeri z letom 1959 porasla za 7,3% ter znaša 1,33 ton/dn., kar je med drugim tudi rezultat skleranja

delavskega sveta potrdil sklep UO, da posebna komisija ugotovi vzroke nedosezanja finančne plana. Ustvarjeni celotni dohodek znaša v primerjavi s istim obdobjem 1959 103,6%, čisti dohodek 113,2%, osebni dohodki pa 11,8%. Posebno ugodno je vplivalo na dosežen finančni rezultat podjetja znižanje materialnih stroškov.

Delovski svet je na tem zasedanju sprejel tudi predloženi pravilnik o obračunu proizvodnje in dohodka po ekonomskih enotah ter nagrajevanje po enoti proizvoda. Pravilnik je bil predhodno dan v razpravo delovnemu kolektivu. Delovski svet je sprejel tudi sklep UO, da posebna komisija po danih osnovah ugotovi različno med materialnimi stroški obeh jamskih obratov v Trbovljah in Hrastniku ter pregleda norme in osebni dohodki in materialni stroški. Svoje ugotovitve naj komisija sporoči obema kolektivoma, nato pa naj računski oddelk podjetja izvrši definitivni obračun proizvodnih stroškov.

KAKO DELA PORAVNALNI SVET CENTER V TRBOVLJAH

Upravičeno zaupanje državljanov

Eden izmed sto osemnajstih primerov: nekje v Trbovljah. Sosedji sta se sprli zaradi... kako je že bilo?... Janez in igri nenamerno udaril Janjo. Mala sosedja plane v jok in kliče na pomoč mamico, ki ozmerja Janezka in ga nato še udari. Janezovka mati to vidi. Potegne se zanj. Beseda da besedo. In znašiti sta se pred sodiščem? Ne! Na poravnalnem svetu. Predsednik mirno poslušaj dve različni

zgodbi. Potem preudarno spregovori kot izkušen sodiški delavec. Sosedji si sežeta v roke. Primer, kjer užaljenost in trma nista zahtevali sodišča. Vselej ni tako. Pred letom dni, ko so poravnalni sveti v naših komunah pričeli delovati kot nov družbeni organ, ni nihče pomislil, da bodo ti sveti v tako kratkem času in tako uspešno izpolnjevali svojo nalogo. Pri-

meri skoraj vseh poravnalnih svetov v Zasavju to zgornjo kažejo. In ne samo to. Državljanji, ki so poprej upravičeno ali neupravičeno terjali svojo pravico po sodiščih in odveto, kjer so zapravljali lepe denarce, se zdaj v svojih spornih zadevah vse češče obračajo na poravnalne svete. V nje imajo vedno večje zaupanje. Pokramljammo za danes s Petrom Adlešičem iz poravnalnega sveta Center v Trbovljah. Takole pripoveduje: - Naš poravnalni svet je doslej obravnaval 118 primerov raznih sporov. Od tega smo jih ugodno rešili 70, ostali so se končali na sodišču. Če nekoliko razširimo posamezne spore, bi dobili naslednjo sliko: zakonskih sporov smo imeli dvanaest primerov. Ugodno smo jih rešili 6. Zalitev in obrekovanje je bilo največ, kar sedemdeset primerov. Za 41 sporov te vrste smo našli sporazume. - Poravnalni svet je nadalje obravnaval dvanaest premoženjskih sporov (7 - v oklepajih ugodno rešeni spori, op. pisca), šestnajst telesnih poškodb (6), štiri manjše tatvine (3), osem družinskih sporov (3), štiri zahtevke po preživnini (2) in štiri ostale spore (2).

Ko smo vprašali tovariša Adlešiča, kaj je po njegovem mnenju še vedno vzrok, da se posamezniki čestokrat neupravičeno tožijo po sodiščih in po poravnalnih svetih, je odgovoril: - Zdi se mi, da je eden izmed vzrokov premajhna družbena zavest posameznikov, na drugi strani pa nemalokrat prepričani, ki nimajo dejanske nobene osnove in so več ali manj rezultat trenutno razaljene časti, zavisti, ljubosumnosti, občutljivosti, trme in podobno. Včasih pa vplivajo na spore tudi stanovanjske prilike, kot se je n. pr. pokazalo v primerih iz Kolonije I. maja, Zabjeka, Dobrne in Zasavja. Razumljivo je, da prihajajo pred poravnalni svet ljudje z različnimi lastnostmi. Nekateri dejansko uživajo v zbadanju sosedov in tožarstvu. Na zadnjem posvetovanju poravnalnega sveta smo bili mnega da bi v primerih, kjer posamezniki stenovali, posebno v kolonijah in blokih, ki namerljivo izlivalo sosedje, izvršili se litve.

Na vprašanje, kako se so delovanje med poravnalnim svetom in hišnimi sveti, je tovariš Adlešič odgovoril, da bi v prihodnje morali tesneje sodelovati eni in drugi, oziroma hišni sveti naj bi razne

hišne spore samostojno reševali, ne pa kot se je dogajalo doslej, da so se mnogi predsedniki hišnih svetov opredelili za eno izmed pripravilnih strank.

Adlešičem lahko povzamemo nekaj zaključkov: poravnalni svet Center je brez dvoma uspešno delal. Izkušnje so pokazale, da se državljanji sedaj raje zatekajo v spornih k poravnalnemu svetu kot na sodišča. Prepričani brez osnov je še več kot preveč. Zavest posameznikov bi morala mnogokrat premagati zavist, občutljivost, ljubosumnost, trmo. Hišni sveti naj v bodoče pogosteje razpravljajo o spornih med stanovalci. Odvetoiki naj usmerjajo posamezne kliente na poravnalni svet in ne na sodišča. Poravnalni sveti so torej skratka popolnoma upravičeno zaupanje državljanov.

Poštni predal 82

Bralka C. V. iz Zagorja piše: - V vašem tedniku berem redno le filmske sporede trboveljskih kinematografov in Svobode II iz Hrastnika. Rada bi vedela, zakaj ne objavljajo teh sporedov Delavski dom iz Zagorja, Svoboda iz Kisovca, ki tudi ostali kinematografi v Zasavju? -

Draga C. V. I. v pojasnilo tole: iz našega uredništva smo pred kratkim poslali dopise vsem kinematografom v Zasavju, razen v Zagorje in Kisovca, kjer smo se pogovorili ustno, da bi nam redno pošiljali redno v objavo filmske sporede. Vendar, kot vse kar manj rezultat trenutno razaljene časti, zavisti, ljubosumnosti, občutljivosti, trme in podobno. Včasih pa vplivajo na spore tudi stanovanjske prilike, kot se je n. pr. pokazalo v primerih iz Kolonije I. maja, Zabjeka, Dobrne in Zasavja. Razumljivo je, da prihajajo pred poravnalni svet ljudje z različnimi lastnostmi. Nekateri dejansko uživajo v zbadanju sosedov in tožarstvu. Na zadnjem posvetovanju poravnalnega sveta smo bili mnega da bi v primerih, kjer posamezniki stenovali, posebno v kolonijah in blokih, ki namerljivo izlivalo sosedje, izvršili se litve.

Na vprašanje, kako se so delovanje med poravnalnim svetom in hišnimi sveti, je tovariš Adlešič odgovoril, da bi v prihodnje morali tesneje sodelovati eni in drugi, oziroma hišni sveti naj bi razne

Sistem nagrajevanja po učinku izpopolnjujejo

V trboveljski občini v letošnjem letu ni čutili počitniškega obdobja v gospodarskih organizacijah. Posamezna podjetja celo zelo aktivno razpravljajo o izboljšanju svojega sistema nagrajevanja in pri tem z ekonomskimi analizami pripravljajo potrebno dokumentacijo, kako uvesti stimulatvnejše - spodbudnejše oblike nagrajevanja v svojih obratih. Za to delo so se angažirali najodgovornejši tovariši v podjetjih, nadalje sindikalne organizacije in člani strokovne komisije pri ObSS, ki s svojimi izkušnjami pomagajo podjetjem najti najustreznejše oblike nagrajevanja.

Zanimivo je, da se sedaj v polni meri uresničujejo smernice, ki so jih nakazale sindikalne organizacije že v lanskem letu, namreč da je treba za vsako podjetje najti najprikladnejše oblike, ker zadevnih pravilnikov ni mogoče izdelati po enem kopitu.

V pretečenem obdobju so bili v tem pogledu najbolj aktivni v naslednjih podjetjih: Rudnik Trbovlje-Hrastnik, STT, Meso, Zlatarstvo, Mehanika, Tapetništvo, Vitaminska, Investicijski biro, v zadnjem času pa tudi Strojno mizarstvo.

Rudnik Trbovlje-Hrastnik je od polovice lanskega leta proučeval uvedbo ekonomskih enot v svojih obratih. Delovski svet rudnika je na svoji zadnji seji 29. julija t. l. sprejel pravilnik o obračunu proizvodnje in dohodka po ekonomskih enotah in nagrajevanju po enoti proizvoda, ki za vsak obrat oziroma ekonomsko enoto določa v posebnem delu k pravilniku obračunske osnove za ugotovitve uspeha in osebnega dohodka teh enot. Določeni je bilo 16 ekonomskih enot. V okviru teh se določajo naslednji glavni elementi v skladu z 8. členom zadevnega pravilnika, in sicer: planirana proizvodnja, osebni dohodek, povprečni planirani stroški, povprečna planirana prodajna cena, število

zaposlenih v enoti po dejanskem stanju, pri čemer se upošteva tudi povprečno število bolzenskih in nezgodnih dni, pri nekaterih enotah, na primer jamskih, pa tudi investicije. Izvolitev obratnih DS po teh enotah bo približala obravnavo tega vprašanja tudi neposrednim proizvajalcem, kar bo v znatni meri pripomoglo k neposrednemu vplivu delavcev na sistem nagrajevanja, ki se uvaja.

Delovski svet podjetja je s tem v zvezi napravil tudi sklep o spremembi nekaterih določil tarifnega pravilnika z odpravo oz. opustitvijo določenih členov pravilnika, ki so predvsem obravnavali izplačevanje kolektivnih premij.

V podjetju "Meso" so prav tako prešli od dosežanega nagrajevanja po času na nagrajevanje po učinku dela, to je na podlagi ustvarjene realizacije, ter kot prvo mesarsko podjetje uvedli stimulatvnejši način nagrajevanja. Uvedli so obračunavanje po enotah ter točkovni sistem na podlagi ocene delovnega mesta. S tem je nagrajevanje odvisno od vrednosti točke, ki se obračuna po vrednotenju in višini ustvarjenega čistega dohodka, skladno z njegovim razdelitvijo na osebne dohodka in sklade.

V Strojni tovarni Trbovlje so že lansko leto uvedli obračunske enote ter v tem letu aktivno delajo na ekonomskih izračunih za prehod na ekonomske enote, ki jih bodo v podjetju uvedli 1. januarja 1961. Vzporedno so tudi uvedli stimulatvnejši način obračunavanja dela po učinku ter v ta namen pričeli s progresivnim obračunavanjem norm oz. akordov, kar je pozitivno vplivalo na povečanje osebnih dohodkov v rednem delovnem času ter za večjo proizvodnost, katere končni efekt je bilo zmanjšanje preokurnega dela.

V podjetjih Zlatarstvo in Tapetništvo

štvo sedaj praktično preizkušajo nove elemente nagrajevanja po delu na podlagi cenikov del in meril za stimulatvnejše nagrajevanje, kar bo pomenilo vključitev vseh zaposlenih v kompleksno nagrajevanje o uspehu obeh podjetij. Obe podjetji bosta v kratkem predložili nove pravilnike, na podlagi katerih bodo še naprej proučevali nadaljnjo izpopolnitev nagrajevalnega sistema.

V trgovskem podjetju Vitaminska sedaj aktivno pripravljajo ekonomske izračune za nagrajevanje po uspehu podjetja, v kateri sistem bodo vključili vse zaposlene osebe. Dosedanji sistem ni bil v celoti izpolnjen in ni nudil stimulacije za večjo realizacijo dohodka.

V Investicijskem biroju prav tako proučujejo boljše merila za nagrajevanje zaposlenega osebe, pri čemer nameravajo uvesti tudi ekonomske enote in izpopolniti sistem nagrajevanja po ustvarjenem delu. Studirajo nadalje normative za posamezne faze dela.

V Strojnem mizarstvu so na zadnjem zasedanju delavskega sveta določili posebno komisijo, ki ima nalogo uvesti popolnejši sistem nagrajevanja po učinku, ki naj bi zajel kompleksno celotno zaposleno osebo in ki naj bi v večji meri dobil odraz v večji realizaciji kot v pretečenih letih.

Značilno za vse sisteme, ki se obravnavajo, je da ne bazirajo na tarifnih postavkah, marveč na efektu dela na delovnem mestu in na uspehu celotnega podjetja. Tarifne postavke postajajo sedaj le bolj merilo za minimalni osebni dohodek, in sicer ne kot minimalni dohodek kot instrument izračuna prispevka iz dohodka, temveč kot tarifa za delovno mesto, medtem ko se izračun osebnega dohodka meri po ustvaritvi uspeha podjetja.

Tudi v podjetjih vseskozi proučujejo svoj sistem obračuna po

enoti proizvoda ter študirajo vse elemente za nadaljnjo izpopolnitev sistema kot celote.

Iz navedenih skopih podatkov povzamemo lahko le del aktivnosti v gospodarskih organizacijah v Trbovljah pri izpopolnjevanju sistema nagrajevanja, ki je prilagojen - kot smo že rekli - specifičnim posebnostim določenega podjetja.

Iz navedenega torej vidimo, da se posamezna podjetja na svoj način lotevajo problematike kar najustreznejšega nagrajevanja, ki naj stimulira kolektiv za večjo storilnost, za večjo produkcijo ter realizacijo večjega dohodka. Upravičeno je bilo torej stališče sindikatov in političnih organizacij, da sistema nagrajevanja ne smemo reševati kampanjsko, kot je bil to običaj do sedaj, pač pa da je potrebna v vsakem podjetju posebna skupina ljudi, nekak študijski oddelki za to vprašanje, ki naj ga stalno proučuje ter predlaga organom samoupravljanja izboljšave v nagrajevanju dela, katerega smoter je, kot smo že nazkazali, doseči večjo storilnost in proizvodnjo, čigar končni efekt je pa tudi povečanje realnih osebnih dohodkov delavcev ter z njimi dvig življenjskega standarda posameznega delovnega človeka.

Ob vsem tem je prav, če obozrmo na vlogo, ki jo je odigral ObSS, ki je stalno onemogel na to vprašanje ter usmerjal in spodbujal sindikalne podružnice k aktivnejšemu delu na tem področju in je tudi formalno posebno strokovno komisijo, ki naj proučuje sistem nagrajevanja v občini ter nudi potrebno strokovno pomoč posameznim organizacijam. Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Trbovljah je na zadnji seji onemoglo svojo komisijo, naj pripravi temeljito analizo o nagrajevanju dela v komunah, katero bodo predložili razširjeni seji plenuma ObSS in zboru proizvajalcev ObLO Trbovlje.

NOVOST PRI UGOTAVLJANJU RAKA

POZNANI NEMSKI STROKOVNJAK PROF. DR. GOHR IZ KÖLNA SE JE ZELO UGODNO IZRAZIL O RAZISKOVALNIH DELIH SARAJEVSKEGA KEMIKA FAHRUDINA ZEJNLAGIČA

»Kemik in profesor Fahrudin Zejnlagić me je obiskal v Kölnu ter mi pokazal svoje metode raziskovanja labilnosti in stabilnosti krvnega seruma.

Ta metoda temelji na načelu fukalacije preko raznih reagensov, ki jih je Zejnlagić uspel pridobiti iz organskih substanc, nanje pa vezal elemente periodičnega sistema. S tem je dobil razne specifične spektre krvnih komponent. Tako je Zejnlagić pravzaprav iznašel zakonitost fukuliranja krvnega seruma, na katerega osnovi je moč ugotoviti diagnozo za razna obolenja: za raka, za akutno in kronično levkemijo, za boleznii jeter, žolča itd. Reakcije so zelo karakteristične za posamezna obolenja, zaradi česar jih lahko uporabljamo za razpoznavanje posameznih vrst bolezni.

To je odlomek iz poročila

znanega nemškega strokovnjaka prof. dr. Hansa Gohra iz Kölna o raziskovalnih delih Fahrudina Zejnlagića, predavatelja na zobarski šoli v Sarajevu, Fahrudin Zejnlagić želi, da bi s svojo novo metodo pripomogel k ugotavljanju diagnoze za posamezne bolezni, predvsem raka, na

osnovi analize krvi. Prof. Gohr pravi na koncu poročila še naslednje:

»Nadaljnje raziskovanje velikega kliničnega materiala je treba nadaljevati na osnovi Zejnlagićevih dokazov in uspehov, še zlasti na področju raka, pri tem mu je nuditi vso podporo.»

Beograjska »Politika« pa piše, da je Zejnlagićeva metoda zelo pomembna za odkrivanje raka v zgodnjem stadiju bolezni. Pri zdravih osebah bo reakcija analize krvi normalna, brž, ko pa se bodo pojavili prvi znaki bolezni, bo tudi reakcija pokazala določene spremembe.

ZA PRUATELJE TELEVIZIJE

65 ur prenosa iz olimpijskih iger

Italijanska RTV bo lahko z letošnjih olimpijskih iger v Rimu brezplačno prenašala kar 65 ur programa. Kot pravijo očividci, je prišlo do sporazuma šele pred nedavnim, ko je vodstvo »Evrovizije« nekoliko bolj na široko odprlo denarnico in nekaj primaknilo k vso,

ki so jo v začetku ponujali italijanskemu olimpijskemu komiteju.

Gledalci iz Zasavja, ki jim bo redni televizijski oddajnik na Kumu omogočil, da bodo lahko gledali nemoteno skoraj vse olimpijske prireditve, zdaj z nestrpnostjo pričakujejo 25.

avgust. Tega dne, kot je znano, prične oddajati omenjeni oddajnik na Kumu.

Atletska tekmovanja, ki so poleg plavalnih jedro vsake olimpijade, bodo naši gledalci videli v celoti. Tudi vsa plavalna finalna tekmovanja bodo videli na televizijskih ekranih, pa tudi jahalska tekmovanja in veslaške tekme na jezeru Albano blizu Rima.

Prve dni olimpijade, ko bodo na vrsti izločilne tekme, bo televizijski prenos omejen le na eno uro ali samo nekoliko več. Ta ukrep je potreben zaradi zaradi tega, da bi lahko televizija kasneje, ko bodo finalna tekmovanja, dalje prenašala olimpijski program. Vsi prenosi iz Rima bodo kajpak direktni, zvrstili pa se ne bodo samo popoldne, temveč — na primer plavanje — tudi zvečer.

Vse priprave italijanske televizije so tako rekoč že končane. Na Foro Italico, kjer se prepleta več kot 100 tisoč kablov in žic, so uredili tri studije. To so nekakšni »srčni prekat« olimpijske televizije. Na najpomembnejših športnih objektih bodo postavili 100 snemalnih kamer, ki jih bo upravljal štab kakšnih 400 tehnikov. Italijanska RTV je doslej izdala okoli 900 milijonov din, da bi ljudem po vsej Evropi omogočila ogled najpriljubnejše in največje športne prireditve na svetu.

Za nas pa je zanimivo še to, da bomo morebiti lahko gledali na naših zaslonih še tistih 24 ur programa, ki ga »Evrovizija« in »Intervizija« ne bosta sprejemali.

IZ FILMSKEGA SVETA

»Deveti krog« je prejel največ glasov. — Mimo uradne žirije v Pulju, ki je razglasila in podelila nagrade letošnje nagrade filmskega festivala, so tudi gledalci na posebnih lističih izbrali film za nagrado »Jelen«. Nagrado podeljuje »Vjesnik u sredu«. Gledalci so izbrali in ocenili za najboljši film »Deveti krog«, ki je dobil 3.542 glasov, drugi je Kapetan Leš z 2.464 glasovi, slede »Izgubljeni svinčnik«, Špijon X-25 poročila, »Kota 905«, »Vojna« itd. S to nagrado je film »Deveti krog« dosegel svoj vrhunec rekord po številu nagrad. Razen šestih uradnih in dveh neuradnih je film prejel še nagrado publike. Torej skupno devet nagrad.

»Velika družina«. — Pravkar pišejo snemalno knjigo za dokumentarni film »Velika družina«, ki ga bodo snemali

v »Zagreb filmu«. Njegova tema: vsakdanost v vojvodinski vasi Crvenka, kjer živijo pripadniki 23 narodnosti. Film naj bi s klasično objektivno-dokumentarno metodo prikazal tako zanimiv primer, hkrati pa spregovoril tudi o celotnem kompleksu rešitve nacionalnega vprašanja pri nas. Snemalno knjigo piše pa scenariju Vladka Vlatkovića režiser Fedor Hanžeković in dramaturg »Zagreb filma« Ivo Skrabala.

Dva nova filma. — Komisija za pregled filmov LR Hrvatske je odobrila dva nova filma: prvi je dokumentarni, drugi je pa filmska risanka. Tako je Sime Simatović zrealiziral, Mihajlo Ostrovidov in Jur Muijančić sta pa posnela dokumentarni film »Ping pong«, medtem ko je risani film »Sagrinova koža« nastal

po znani Balzacovi noveli, realizirala sta ga pa Ivo Vrbančić in Vlado Kristl.

»Adam in Eva«. — V zagrebškem studiju risanih slikov so izdelali snemalno knjigo za risanko »Adam in Eva«. Scenarij je napisal Ivo Vrbančić, ki bo risani film tudi režiral. Olavni risar in animator bo Zlatko Grgić, scenograf pa Pavao Stalter.

ZA VSAK PRIMER

— Poslušaj, dragica, čemu naročaš novo obleko — pravi mož svoji ženi — ko vendar vidiš, da nimava denarja. Daj si raje predelati svojo poročno obleko!

— Ne, tega pa ne, odgovori žena — to hočem pa prihraniti za vsak primer!

RAČUN ZA LUČ

— Ljubezen je luč našega življenja — je rekla sanjava mlada žena svojemu možu.

— Pravilno — je odgovoril mož stvarno — zakon je pa račun za luč!

HITRO JO JE OZDRAVIL

— Slišal sem, da je doktor Dolenc tvojo ženo ozdravil živčne bolezni.

— Da, res je tako. In prav na enostaven način: dejal je, da je živčna bolezen pojav staranja.

SREČEN ČLOVEK

— Ali si hud, dragi moj mož, da sem na našo hišno veselico povabila tudi svojega prejšnjega snubca?

— Nikakor ne, ljubica — zelo rad vidim zraven sebe kakšnega srečnega človeka!

MEŠA SE MU

Tovariš doktor — ali bi hoteli priti k mojemu možu? Danes zjutraj še ni imel vročine, sedaj se mi pa zdi, da se mu že meša: vprašaj me je namreč, če bi me veselilo, kupiti si nov plašč!

SLOVNICA V SOLI

— No, Metka — pravi učitelj — mi lahko poveš množino samostalnika otrok?

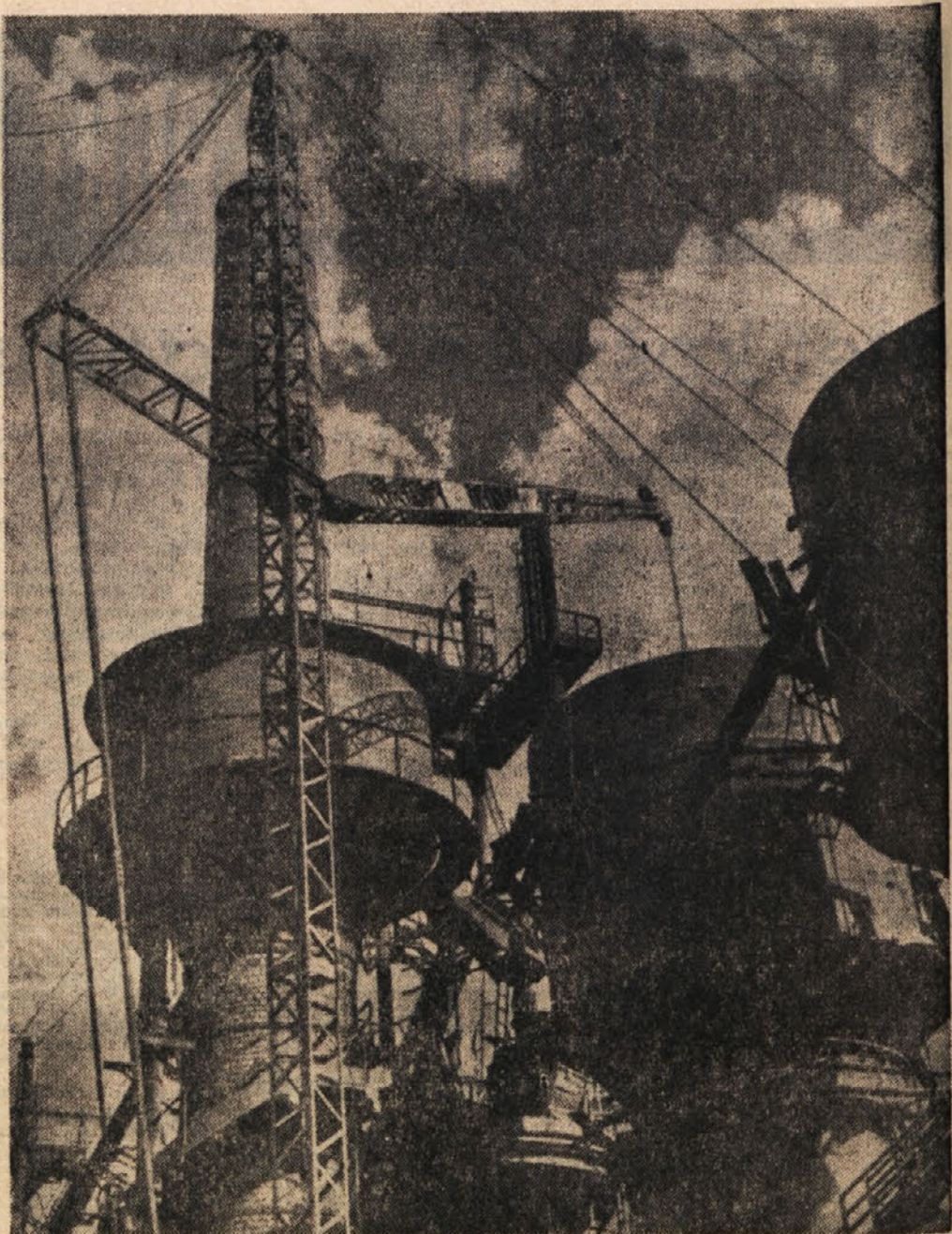
— Trojčki — se odreže Metka.

LOKOMOTIVE - VELIKANI

Družba Krauss-Maffei AG bo pri Münchenu, začela graditi največje Dieslove lokomotive, kar so jih kdaj koli gradili na svetu. Vsaka lokomotiva bo imela vlečno moč 4000 konjskih sil. Družba bo lokomotive izdelala za ZDA, kjer jih bodo uporabljali za tovorne vlake, ki bodo do 3 kilometre dolgi in bodo vozili na progah, ki so zelo težavne.

KONKURENCA MED ANGLEZI IN NEMCI

Angleška družba Rustya in nemška družba Krupp se bori, kateri bo uspelo pridobiti si naročilo madžarske vlade za gradnjo tovarne, kjer bi izdelovali avtomobilsko aranele in gume. Tovarna bi stala 2 do 3 milijone funt sterlingov. Angleška ponudba je sicer za 30 odstotkov dražja kot nemška, vendar se zdi, da Madžari raje meravajo sprejeti angleško ponudbo, ker je kakovost njihovih naprav mnogo boljša od nemških.

PRIHODNI TEDEN, 23. AVGUSTA, BO V BEOGRADU OTVORITEV CETRTEGA MEDNARODNEGA SEJMA TEHNIKE, KI BO TRAJAL DO 2. SEPTEMBRA. TA GLAVNA IN TRADICIONALNA PRIREDITEV BEOGRAJSKEGA SEJMA JE DOBRO ZNANA DOMA IN V INOZEMSTVU. TUDI LETOS BO NA TEM SEJMU ZERAN PRIKAZ VSEGA, KAR SMO V ZADNEM ČASU DOSEGLI NA PODROČJU NASE INDUSTRIJE. NA SEJMU BODO RAZSTAVLJENI ZADNJI DOSEŽKI TEHNIKE. SOBOJNI TEHNIČNI DOSEŽKI, STROJI, NOVI PROIZVODI NASH TOVARN IN INDUSTRIJSKIH PODJETIJ BODO POKAZALI VERNO SLIKO MOČI IN USPEHOV NASEGA GOSPODARSTVA.

PO JUGOSLAVIJI

POPOTNE RAZGLEDNICE

DUBROVNIK. — Sobota zvečer. Potujemo iz Makarske. Temno je, da ne vidiš, kje se nebo dotika gladine morja. »Takovo« nas ponese na pot. Orehova lupina na razburkanem Jadranu. Boris to najbolj občuti. Zaradi varnosti prespi pot na podu. Mi, udobno na klopih. Zjutraj smo v Gružu. — Kje je tisti Dubrovnik iz razglednice? — vprašam. — Sram te bilo! Ali ne veš, da je Gruž pristanišče Dubrovnika? — Sram me je bilo. Ura je pet zjutraj. Od nekje prikolovrati stari dubrovniški tramvaj. Nato še eden in potem gor in dol. Vsakih pet minut. Naše trenutno sidrišče, neka restavracija. Rečem vam, »solidna« postrežba! Tako, kot se spodobi. — Čakajte, so nam odgovorili na našo željo po čaju. Isto velja tudi za Francoze. Internacionalnosti tu ni. Prednost ima kuharica, ki še ni utegnula priti. Ostalo osebje menda še nikdar v življenju ni kuhalo čaja. Sicer ima pa jugoslovanski turizem tudi v Dubrovniku svoje cvetke. V mlekarni pijemo iz pivskih vrčkov mleko. Pol litra padeset dinarjev. Ekonomska ali turistična cena? Ne vem.

nik bo slavil že več kot stoto otvoritev letnih dubrovniških iger. Štirje do deset minut pred točnim začetkom popihamo »domov«. Preveliki nogometni kibici smo. Sovjeti so zmagali. Sopotniki pripovedujejo svojstvene otvirne iger: — Bengalični ogenj, fanfare, skratka, nekaj čudovitega.

CRNA GORA. — Fap Cg 1366, na las podoben zagorskemu, nas odpelje nekaj pred mesto. Anka je sopotnik. Malo pred poldnevom obidemo slavni Kotorski zaliv. Povsod čudovita panorama, nepozabni pejzaži. Nato vzpenjanje po petindvajsetih serpentinah proti Njegošam. Sredi poti okvara. Ves čas nepozaben pogled na Boko Kotorsko-Njegoše. Vojstna vas črnogorskega vladike, pesnika »Gorskega venca«. V ozadju njegov Lovćen. Za trenutke vidimo Njegošovo rojstno hišo. Potem kmalu Cetinje. Razmeroma veliko in sodobno mesto. Vožnja po črnogorskem Krasu utruja. Povsod enolično. Sivkasto kamenje. Le tu in tam krpo zemlje in tipične črnogorske kočice. Črnogorce opisuje delavec iz Kraljeva: — So sicer leni. Prvo jim je puška, a zdaj knjiga. — Popoldne vidimo Skadarsko jezero z morjem lokvanov. Ob treh smo v Titogradu. Vidimo moderno mesto z elegantnimi poslopji, v Podgorici Crno goro. Se štiri ure utrujajoče vožnje. Svet postopoma spreminja podoba. Golčeva ni več. Pred nočjo smo v Andrijevicih. Tu prespimo. Z vztrajnostjo dosežemo ceno dve sto dinarjev za nočitev. Franci in Boris prespita noč v hotelskih foteľjih. Naslednje jutro ob štirih se odpeljemo v Šiptarjio.

Pavel BURKELJO

ROMAN V NADALJEVANJU

Skrivnost dveh bratov

37

»Noben vašan ne bo hodil skozi park zato, da bi si skrajšal pot, še manj pa, če v njem straži, zlasti ker je bil v parku dve noči prej umorjen neki možki« — je dejal Putterler na kratko.

Ko sta se po brezuspešnem iskanju spet vrnila v grad, je detektiv legel k počitku in za nekaj ur zaspal.

»Hvala bogu, da vsaj ti dve mirno spita,« si je mislil Dick, ko je šel pod okni obeh deklet in nehoti pogledal kvišku.

Ob šestih zjutraj je bilo nekaj hišne služinčadi že pokonci. Dim se je valil iz nekega dimnika, Dick Alford je pa nekako nevoščljivo gledal zraven sebe na zofi smrčedege serganta. Tedaj so se pa vrata neprickovano odprla. V sobo je pridrla Mary Wenner.

»Mr. Alford — ste videli kje Leslie?«

Dick je planil s tako silo s svojega sedeža, da je zbudil Putterlerja.

»Kaj — ali je ni zgoraj v sobi?«

»Ne. Pred desetimi minutami sem se zbudila. Ker je nisem nikjer videla, sem čakala nanjo misleč, da je odšla v kopalnico. Nazadnje sem vprašala še policijskega uradnika, ki ste ga sinoči postavili za stražo pred naša vrata. Dejal mi je, da Leslie ni prestopila praga!«

Putterler se je vzravnil in stal kot sveča.

»Lestev!« je pripomnil stvarno. Dick se je pod silo tega silnega udarca optekel: sedaj ima črna pošast Fossawayja v svojih krempljih žensko, za katero bi dal življenje...

Detektiv je že stal zunaj na trati. Da, po cvetlični gredi so se natančno poznali odtisi lestve, na njenih klinih je pa še lepela sveža prst. Prisojnil je lestev k zidu, se vzpel po njej ter pri odprtem oknu skočil v sobo.

»Obleke in čevljev ni nikjer,« je stekala Mary, ko sta z Alfordom preiskovala sobo. Leslie se je morala obledeti in obuti, jaz pa vsega tega nisem slišala.

Na fantovo vprašanje je odgovorila, da je še pri goreči sveči zaspala. Toda ko se je Dick hotel prepričati o pravilnosti njene izpovedi, je ugotovil, da je sveča gorela največ eno uro in da jo je nekdo še enkrat prižgal, ker je opazil po obeh ugaslih vžigalicah.

V trenutku, ko ga ni nihče videl, se je ukradel iz sobe — da dekle na skrivnem išče. Nihče ga ni opazil, ko se je na zadnji strani gradu

izmuznil venjak na prosto, nihče ga tudi ni videl, ko je odšel po pobočju brega dalje.

Ko se je čez dve uri spet vrnil, je zvedel od Putterlerja, da ga je ministarstvo za notranje zadeve že dvakrat telefonsko klicalo ter naročilo, naj nemudoma odpotuje v London.

Torej še to! Zdaj naj zapusti Fossaway...! Dick je naročil bratov črni avto, ki ga je le-ta morda vsega skupaj rabil desetkrat, vendar je njegovo uporabo vsakemu drugemu strogo prepovedal.

Ko je že hotel stopiti na avto, se je spomnil sklepa pretekle noči. Odhitel je v svojo spalnico, zapahnil vrata za seboj in iz nekega zaklenjenega predala vzjel zavitek, ki ga je skrbno položil v svoj ročni kovček. Dve minuti kasneje je že odbrzel z Rolls Roycem.

Ko je bil na pol poti med Horshamom in Dorkingom, je na cestnem razcepju pridrvel neki drugi avto nasproti. Dick je zavril svoje vozilo s tako silo, da se je skoraj na pol preokrenilo. Trčil je tedaj v neki občestni kamen, vendar se vozilo ni resneje poškodovalo. Dick je z jeznim pogledom odvisnil nerodnega vozača, ki je nosil zaščitna očala, nato pa odpejal dalje proti Londonu.

Dick Alford ni opazil, da je pri nagli ustavitvi vozila ob tem srečanju z neznanim avtomobilom zdrknil njegov ročni kovček na cesto, pač pa je to videl možki z velikimi zaščitnimi očali v drugem vozilu.

Tu, na samotni podeželski cesti je Fabrian Gilder odkril skrivnost Crnega opata...

50.

Ko je Mr. Gilder ob devetih zjutraj bral svoj časnik, je v njem našel na intervju, ki ga je Dick Alford dal nekemu novinarju.

Kakor pravi Gilder, je miss Leslie Gine prosil, naj v času, ko je njen brat na potovanju v tujini, stanuje v Fossaway...

Na potovanju v tujini? Gilder je ob tej novici namršil čelo. Kaj je vendar napotilo Arthurja Gineja sedaj, ko se mu ni bilo treba ničesar več bati, da odpotuje v tujino?

Ko je se razmišljal o tej stvari, mu je strelčnica prinesla jutranjo pošto. S tresočimi rokami je odprl pismenski ovitek, na katerem je bil odtisnjen pečat »Chelfordbury«. Dvakrat, trikrat je prebral kratke vrstice pisma.

Tako je torej: Leslie si je premislila.

Gilder ni pravzaprav niti pomislil na to, da mu dekle sploh ni dala nobene zakonske obljube. Bil je tako siren, da je dekle že njegovo, da se je čutil grdo potegnjenega za nos. Tedaj se je zlobno nasmejal. Seveda, po Arthurjevemu begu ni bilo njegovih sestri treba, da se žrtvuje!

Z ropotom je odrinil stol. Tudi zajtrka se ni dotaknil. Fabrian Gilder je odšel k svoji blagajni. V njej je hranil odgovor na Leslie, pripravljen za oddajo na pošto — pogled, ki ga je še bolj zabodel.

Ze je hotel pismo raztrgati, ko se je spomnil bianco čeka za banko.

Kje je bil? V pismenskem ovitku ga ni našel. Ali je mogoče zdrknil na dno blagajne...?

ni bilo nobenga sledu! Premišljeval je, kdaj je ček zadnjikrat videl. S trepetajočimi rokami je Gilder prebrskal dno blagane. O čeku Spomnil se je, da je bilo to tisto jutro, ko ga je Arthur Gine tako nenadoma obiskal. Spet je naprezal svoje možgane, kaj je delal tisto usodno jutro: bral je pismo, ga položil nazaj na svoje mesto, zaprl vrata blagajne, potem pa... Da, da, takrat je pozvonil telefon, on je pa pozabil zakleniti blagajno!

Skraino besen je telefoniral banki:

»Tu Gilder. Prosim nujno predstojnika!«

»Halo! Kaj je, Mr. Gilder?«

»Fletcher, obvestil sem vas, da bo nekdo prišel v banko z mojim čekom za padeset tisoč funtov.«

»Ček smo tudi po vašem nalogu v rodu izplačali.«

Za trenutek se je Gilderju stemnilo pred očmi.

»Kdo je predložil ček?«

»Arthur Gine. Ček se je glasil na Leslie Gine oziroma na prinašalca.

O izplačilu smo vas sinoči obvestili. Ali pisma še niste prejeli?«

»Nesem še pregledal vse pošte. Hvala!«

Teško dihajoč je Gilder obesil slušalko. Zato torej tista hinavska zahteva, naj mu pismeno potrdi, da je denar samo posojilo! Proketo prebrisana šahovska poteza! Ne samo, da je Arthur Gine imel v rokah padeset tisoč funtov, ampak tudi njegovo potrdilo, ki ga varuje vsake obožbe goljufije.

Gilderju so se nabrekle žile na sencih. Speljal ga je na led! Napravil je iz njega navadnega osia...!

Po petih minutah divjanja in preklinjanja je Gilder spet trezno mislil. Ne, Leslie pri tej zviždici nima vmes svojih prstov. Nesrečno naključje, da je tistikrat blagajna ostala nezaklenjena, v zvezi z neukrotljivo ravednostjo Arthurja, ki se že prej nikoli ni mogel upirati skušnjavi, da v njegove roke došla privatna pisma Gilderja na Leslie tudi sam prebere — to je bilo krivo vsega, kar se je zgodilo.

Kaj, če bi Leslie zagrozil, da bo njenega brata ovdalil policiji zaradi goljufije...? Morda bi se potem še bolj kot kdaj koli prej čutila dolžno, da sprejme njegovo snubitev. Mogoče te ta dogodek celo izboljšal njegov položaj proti njej...!

Planil je kvišku, telefoniral po svoj voz in dobre volje sedel za volan. Da bi hitreje prišel na svoj cilj, se je Gilder izognil glavni cesti. Napravil je ovinek, tako da je med Horshamom in Dorkingom spet prišel na glavno cesto.

Teško osebno vozilo, ki mu je tamkaj pridrvelo nasproti, se je ustavilo in preokrenilo počez. Možki za volanom, v katerem je Gilder takoj spoznal Dicka Alforda, ga je grdo posledal. In tam je Gilder opazil ročni kovček, ki je padel z Alfordovega vozila.

(Dalje prihodnja)